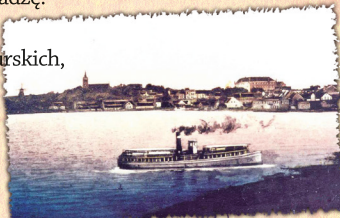

Witaj Wędrowcze w miejskim porcie,
gdzie od stu lat przybywają liczni goście.
To moje miasto, Ryn się ono zowie,
chętnie dziś Ci o nim troszeczkę opowiem.

Ja mazurskim autochtonem jestem,
zaświadczyć to mogę słowem oraz gestem.
Lecz swe nazwisko pod koniec Ci zdradzę,
Teraz po mieście tym Cię chętnie oprowadzę.

Stoisz w porcie przy Jeziorze Ryńskim,
leżącym na Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich,
na dawnej trasie promu Masovii,
który doczekał się długiej historii.
Poruszył handel, połączył miasta,
kłęsce głodu i biedzie, powiedział basta!
Teraz tą trasą pływa prom Queen Mary,
który w sezonie przełamuje komunikacyjne bariery.
Zapraszam Cię na spacer, opowiem Ci o Rynie troszkę,
omiń drewnianą wiatę, znajdź napis: $\frac{1}{\text{---}} \text{---} \text{---} \frac{12}{\text{---}}$,
tak będzie prościej.

Stań do niego tyłem, kamień z tablicą niech znajdzie się z prawej strony,
ruszysz wtedy na właściwe tory.
Idź krótką dróżką, pod górkę, Portowa jej nazwa brzmi,
dotrzesz do ulicy $\frac{\text{VIII}}{\text{---}}$, zachowaj jednak
ostrożność, radzę Ci.

Numeru 16 poszukaj na kamienicy,
to stary ratusz, powiem to Tobie w tajemnicy.
Pracowałem tu kiedyś jako burmistrz miasta,
ciężkie to były czasy, kiedy plebiscyt nastał.
Znajdź herb miejski z jeleniem pod drzewem leżącym,
przepisz datę nadania praw miejskich $\frac{\text{M}}{\text{---}} \text{---} \text{---}$, to był czas decydujący.
Więcej opowiem Ci w dalszej podróży,
mam nadzieję, że moja opowieść Cię za bardzo nie znuży.
Zebrań przejdź bezpiecznie przez asfaltową sawannę, a numer 15 zdradzi
Ci sekret niewielki

-to niedysiejsza szkoła i mój dom w czasach powojennej poniewierki.
Ruszajmy dalej, starczy tej nostalgii mój towarzysz,
na drodze zdradzę Ci więcej z mojego życiorysu. $\frac{20}{\text{---}}$
 $\frac{\text{III}}{\text{---}}$ Rozejrzyj się i poszukaj znaku z ulicą $\text{---} \text{---} \text{---}$,
 $\text{---} \text{---} \text{---}$,

to idealna trasa na dalsze pogaduszki.
Aby mieć pewność, że idziesz po dobrym torze,
poszukaj kościoła, on Ci drogę pokaże. $\frac{13}{\text{---}}$
Miniesz też dom „ $\text{---} \text{---} \text{---}$ ” nazywany,

to dawne kino, choć fakt ten bywa zapomniany.

Przez Ryn przetoczyło się wiele wydarzeń,
a na mieszkańców spadł ogrom oskarżeń.
Galindów, Krzyżaków i zarazy przeżyliśmy,
i na los swój się nigdy nie uskarżaliśmy.
Dotarłszy do kościoła miń go i spaceruj dalej,
dojdziesz do skrzyżowania, podążaj bezpiecznie chodnikiem i nie szalej.
Zatrzymaj się kiedy zobaczysz dom z „kokardkami” na elewacji,
to ważny element naszej komunikacji.

Miń słup okrągły cały z betonu,
zatrzymaj się przy pasach, tych naprzeciwko banku, a nie domu!
Bezpiecznie na drugą stronę przejdź,
potem do małego parku wejdź.
Tam odetchnij, pooddychaj zielenią,
ponieważ to, co Ci zaraz powiem, kojarzy się z czerwienią.
Głaz wielki odszukaj, w samym sercu tego skweru.
Historia ta cierniem stoi w oczach osób wielu.
Armia Czerwona nie ominęła naszego miasta,
zostawiła po sobie ruinę i płacz każdego mieszkańca.
Ten kamień to pamięta, a teraz Ty znasz tę historię,
niech klimat tego miejsca sam o tej tragedii Ci opowie.
Ruszajmy dalej, opowiem Ci coś niezwykłego,
czy uwierzysz, że mamy w historii celebrytę prawdziwego?
Wyjdź z parku, Apteka to właściwa droga,
stań na ulicy $\frac{\text{II}}{\text{---}}$

Spisz numer budynku jaki stoi
i w parku, i na ulicy. $\frac{\text{R}}{\text{---}}$
Po drodze opowiem Ci więcej
o braterskiej tajemnicy.

Tak jak ulica nazywał się ten jegomość,
sam Adam Mickiewicz wykorzystał jego tożsamość.
Co on ma z Rynem wspólnego? Zapytasz jak przed Tobą wielu.
Otóż miał on tu brata, mój drogi przyjacielu.
Fryderyk von Wallenrode, był od niego jednak starszy,
i na zamku Ryńskim zakonnym komturem był pierwszym.
Idź prosto przed siebie, Aptekę zostaw z prawej strony.
Nie wstępuj także w zamkowe tory.

Idź drogą w dół, prowadzącą wprost do jeziora,
Utopił się w nim niejeden zadziora. $\frac{18}{\text{---}}$
Stań przodem do bramy, to $\text{---} \text{---} \text{---}$
 $\frac{1}{\text{---}}$,

nie przekraczaj jej progów, to dla nas orientacyjne miejsce.
Spójrz na latarnię, zaraz obok bramy,
dalej jest druga, a pomiędzy nimi jesteś oczekiwany.
Tam zwykła rzeczka, kawałek strumyka,
lecz jego wartość wszystkim umyka.
To kanał krzyżacki z XIV wieku,
prawdziwy to ewenement dobry człowieku.
Wypływa z Ołowiu, przez całe miasto wędruje,

by w Jeziorze Ryńskim wypłynąć w ogóle.
Do zamku dostarczał pitną wodę,
zabierał nieczystości i tajemnice grobowe.
Teraz idź brukowaną ścieżką, trzymając się brzegu.
Nie zbaczaj z trasy, odnajdź 4 tablice informacyjne stojące w szeregu.
Podejdź do każdej i odpowiedz na pytania.
Przed Tobą z każdej tablicy jedna informacja do zebrania.

1. Jak nazywa się dźdźownica używana jako przynęta?
 $\frac{\text{VII}}{\text{---}} \text{---} \text{---}$
2. Który z ptaków potrafi schodzić głową w dół? $\text{---} \text{---} \text{---} \frac{8}{\text{---}}$
3. Jakie wyróżniamy warstwy lasu?
 $\text{---} \text{---} \frac{3}{\text{---}} \text{---} \text{---}$
 $\frac{10}{\text{---}} \text{---} \text{---}$
 $\text{---} \text{---} \frac{\text{VI}}{\text{---}} \text{---}$
4. Jakie olejki wydzielają drzewa (zwłaszcza te iglaste)?
 $\frac{9}{\text{---}} \text{---} \text{---} \text{---}$

Dotarłeś na „Schodki” - tajemnicze to miejsce.
Usiądź na ławce, opowiem Ci więcej.
Pamiętka to po Krzyżakach, kolejna na naszym szlaku,
ta jednak zaskoczy Cię wyraźnie dziewczyną lub chłopakiem.
Pełniła rolę amfiteatru kilku pokoleniom,
ale pierwotnie służyła też innym celom.
To winnica - jedyna taka w Europie,
zawróć teraz do bramy Kąpieliska Miejskiego,
nie zachodź na plażę, nie doprowadzi cię to do celu obranego.
Zostaw furtkę za plecami, skieruj się w stronę Zamku,
nie rób po drodze ani jednego przystanku.
Dojdiesz do rozstaju dróg, gdzie iść zapytasz?
Idź w prawo teraz i trzymaj się chodnika.
Zostaw za plecami drewniane schody,
potem idź prosto i wejdź, gdzie duży napis
„TARG $\frac{\text{IV}}{\text{---}} \text{---} \text{---} \frac{16}{\text{---}}$ ” questowiczu drogi.
Odszukaj studnię z kamienia niegdyś zbudowaną.
Wejrzyj w głąb kanału, potem spisz informację na tablicy zapisaną.
Odpowiedz mi proszę na pytanie i starań swych dołóż,
jakie jeziora łączy ze sobą podziemny kanał? $\text{---} \frac{4}{\text{---}} \text{---}$
i $\frac{15}{\text{---}}$

Opuść Targowisko, stań obok przystanku,
przejdź na drugą stronę rozglądając się bez ustanku.
Idź pod górkę w stronę drugich pasów,
przejdź przez nie bezpiecznie nie tracąc czasu.
Za plecami zostaw pawilon sklepowy,
nie zawracaj sobie nim wcale głowy.
Kieruj się w górę i szukaj bramy cmentarza,
staraj się iść w ciszy i bez komentarza.